Initiatief raadsvoorstel
Brunssum – samen aan zet

Collegeverg. d.d. : Niet van toepassing
Registratiekenmerk :
Gemeentebladnr. : 2021/11
Afdeling : Griffie
Behandeld ambt. : Miranda Hollemans
Bereikbaar onder : 045-5278616
Behandelvoorstelnr. :
Portefeuillehouder : Burgemeester W.J.F. van der Rijt - van der Kruis
Onderwerp : Brunssum - samen aan zet': grootschalige raadpleging Brunssumse gemeenschap
Raadsverg. d.d. : 9 maart 2021
Uiterlijke datum : 9 maart 2021

Aan de raad,

1. Onderwerp

Brunssum - samen aan zet: een grootschalige raadpleging van en voor de Brunssumse gemeenschap, vooruitlopend op een nieuwe raadsperiode.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In Brunssum wordt gewerkt aan het intensiveren van burger - en overheidsparticipatie. Dat betekent dat wij als gemeente mét en voor de burger werken. In het meest ideale scenario - en dat gebeurt inmiddels op tal van terreinen - wordt het initiatief genomen door de burger en de gemeente faciliteert.

b. Huidige situatie/ probleemstelling

We proberen de gemeenschap (zie figuur 1) al zo veel mogelijk bij de beleidsvorming te betrekken, maar constateren dat we als gemeente met ons huidige beleid soms toch nog te ver van de gemeenschap af staan. Daardoor kan in de gemeenschap het gevoel ontstaan dat men onvoldoende invloed heeft op zijn directe woon- en leefomgeving. Soms voelt men zich onvoldoende betrokken, waardoor het draagvlak voor beleid en lokale initiatieven niet altijd voldoende is. Er is daarom behoefte aan vernieuwing, waardoor de betrokkenheid binnen onze gemeenschap vergroot wordt.

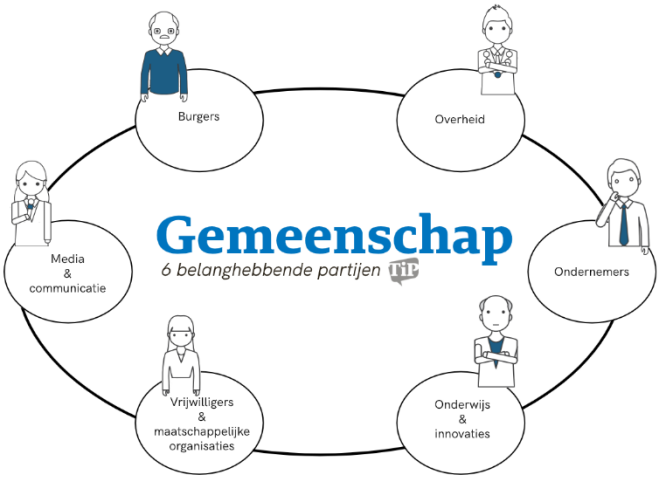

figuur 1

3. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken?

Het creëren van een platform[1] voor de Brunssumse gemeenschap om na te denken over de belangrijkste thema's en onderwerpen voor de komende vier jaren. De gemeente is hier nadrukkelijk één van de actoren in de gemeenschap. De gemeente wil met het platform en manier van werken de betrokkenheid van de belangrijkste actoren binnen Brunssum optimaliseren en daarmee invloed en resultaat bereiken. De gemeenschap activeren om waar mogelijk zelf verantwoordelijkheid te nemen en daar waar mogelijk of noodzakelijk als gemeente te ondersteunen of beleid te formuleren.

In de gedachte van overheidsparticipatie, willen wij als gemeente niet de leiding nemen in het proces, maar dit proces vooral faciliteren en stimuleren. Het zijn de verschillende groepen in de samenleving, die in samenspraak met elkaar tot deze agenda komen. Insteek is om de gemeenschap meer te stimuleren én uiteindelijk samen met de gemeente de verantwoording te nemen. Ieder vanuit zijn eigen rol en positie. Met de gemeenschap bedoelen we het geheel van deze groepen uit de samenleving (zie figuur 1).

Wij willen dit doen met een grootschalige gemeentelijke raadpleging 'Brunssum - samen aan zet', die plaatsvindt in het najaar van 2021; vóór de verkiezingen van 2022.
De opgehaalde thema's en onderwerpen, waar de gemeentelijke overheid invloed op heeft, dienen als input voor het raads- en coalitieprogramma 2022-2026.

---

[1] Met een platform wordt hier een samenwerkingsvorm bedoeld om in dialoog te blijven met de belanghebbende partijen van de gemeenschap. Het doel is om of samen nieuw beleid te formuleren, om invloed uit te oefenen of om kennis op bepaalde gebieden te bundelen.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming

Initiatief raadsvoorstel Startnotitie Burgerinitiatieven in Brunssum (versie 2) gemeentebladnr. 2020/88.

Daarnaast willen we de kanttekening maken dat alle inbreng, voorstellen en adviezen vanuit de gemeenschap die uitsluitend betrekking hebben op waterschappelijk, provinciaal, rijksbeleid en/of in strijd zijn met wetgeving en/of ziet op een klacht in de zin van hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht of bezwaar of beroep tegen een besluit van het gemeentebestuur in de zin van hoofdstuk 7 Algemene wet bestuursrecht, niet besproken zullen worden op de raadpleging. Deze voorstellen worden (indien mogelijk en niet in strijd met de wet) doorgestuurd naar de betreffende andere overheden.

2. traject tot dusverre

In Brunssum is enige jaren geleden de raadswerkgroep Verbinden opgericht. Deze streeft twee doelen na: verbinding intern (tussen raad en college) en verbinding extern (tussen gemeente en burgers).

Het initiatiefvoorstel dat wij nu aan u voorleggen is een uitwerking van externe verbinding en sluit aan op de startnotitie Burgerinitiatieven, zoals die 27 oktober 2020 is vastgesteld. Mogelijk wordt dit onderdeel van het nog vorm te geven breder beleidskader over de betrokkenheid van de gemeenschap.

3. Rol/ bevoegdheden

Burgemeester W.J.F. van der Rijt - van der Kruis is portefeuillehouder.
Het betreft hier een niet wettelijke verplichting van de gemeenteraad.
Vanuit de werkgroep Verbinden is dit initiatief naar voren gebracht, met als doel te komen tot initiatieven van en voor de Brunssumse gemeenschap en een politiek neutraal raadsprogramma.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Landelijk: Burgerparticipatie in brede vorm
Provinciaal: Burgertop Provincie Limburg
Lokaal: Werkgroep verbinden, coalitieprogramma ‘burger centraal’

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?

Ja, dit initiatiefvoorstel is een wens van de raad om de burger centraal te stellen. Tevens betreft het een uitwerking van de op 27 oktober 2020 vastgestelde startnotitie

Burgerinitiatieven in Brunssum.

Verder wordt verwezen naar:
Programmabegroting: programma 1 (bestuur en burger)
Strategische visie Brunssum 2025: Brunssum is er voor u, participatie pagina 9 visiedocument.

6. Financiële consequenties

Kostenraming bedraagt €20.000,- euro, opgedeeld in:

Fase 1: Publieke raadpleging	- €5.000
Fase 2: Fysieke en/of digitale bijeenkomsten	- €10.000
Fase 3: Werkgroepen in de gemeenschap	- €5.000

Hiervoor kan het budget van product 443800 bijdrage aan gezinnen en verenigingen, taakveld burgerparticipatie 612041 worden ingezet.

Deze kostenraming beslaat het organiseren van één burgerraadpleging. Voor verdere toelichting bij de kostenraming, wordt naar het plan van aanpak verwezen (zie bijlage 1).

Uit de evaluatie moet blijken of dit nadien iedere cyclus doorgezet zal worden. Als dat het geval is, dient er voor komende raadplegingen budget vrijgemaakt te worden.

c. Argumenten en overwegingen

1. *Huidige maatschappelijke ontwikkeling*:
Burgers en andere groepen binnen de gemeenschap willen vaker niet alleen meepraten, maar ook meedoen. De overheid moet niet meer voor haar gemeenschap denken, maar mensen zelf de ruimte geven en laten denken. Het is aan de gemeente om hierop vervolgens aan te sluiten (overheidsparticipatie).
De behoefte hieraan bij de burger groeit. De gemeente hecht eraan de afstand tot de gemeenschap te verkleinen, wil graag weten wat er voor haar burgers belangrijk is en waar zij kan ondersteunen.

2. *Bestuurlijke vernieuwing*:
We proberen de gemeenschap al zo veel mogelijk bij de beleidsvorming te betrekken, maar constateren dat we als gemeente met ons huidige beleid soms toch nog te ver af staan. Daardoor kan in de gemeenschap het gevoel ontstaan dat men onvoldoende invloed heeft op zijn directe woon- en leefomgeving. Men voelt zich onvoldoende betrokken, waardoor het draagvlak voor beleid en lokale initiatieven niet altijd voldoende is. Er is daarom behoefte aan vernieuwing, waardoor de betrokkenheid binnen onze gemeenschap vergroot wordt.

Dit betekent iets voor de rol van burgers en de andere groepen binnen de gemeenschap. Maar op haar beurt ook voor de gemeente, die ervoor dient te zorgen dat de gemeenschap

nog meer betrokken wordt bij de totstandkoming van het beleid, nog meer gehoord wordt bij het aandragen van ideeën. De gemeente dient hen hierbij waar mogelijk te faciliteren en stimuleren.

Met het houden van deze raadpleging 'Brunssum - samen aan zet' worden de belangrijkste thema's opgehaald bij de burgers en gemeenschap voor de komende vier jaar. Er dient politiek commitment te zijn dat de resultaten door álle groepen, en dus ook de gemeente zelf vastgesteld worden. Daar waar het thema's en gebieden betreft waar de gemeentelijke overheid iets mee kan of invloed op kan uitoefenen, dient dit als basis voor de politieke agenda van de komende vier jaar.

'Brunssum - samen aan zet' raadpleegt belanghebbende partijen (raadpleging). Dit is anders dan het opvragen van opinie (opiniepeiling).

d. Opties en keuze

De voorkeur gaat uit naar een grootschalige gemeentelijke raadpleging 'Brunssum - samen aan zet', waarbij alle genoemde groepen worden betrokken. Los van politieke kleuren worden daarbij de belangrijkste thema's opgehaald en naar voren gebracht.

Om deze pilot te doen slagen, is het noodzakelijk dat alle groepen vanuit hun eigen rol en positie hun inbreng kunnen hebben, waarna de inbreng van al deze groepen wordt samengebracht. De inbreng van alle groepen dient gelijkwaardig te zijn.
Geadviseerd wordt om die reden in dit geval te kiezen voor de hoogste vorm van de twee scenario's uit de startnotitie Burgerinitiatieven in Brunssum, nl. scenario 3 'stimuleren, faciliteren en loslaten'. Hierbij dient ook te worden opgemerkt, dat 'de burger' verschillende rollen in de gemeenschap vervult (ondernemer, verenigingsbestuur, onderwijs etc.).

De provincie Limburg liet eerder een soortgelijke raadpleging (genaamd Burgertop) organiseren en werd hierbij begeleid door het bureau Top-Onderzoek. Top-Onderzoek heeft zeer veel ervaring op het gebied van burger- en overheidsparticipatie en met het instrument Burgertop/raadpleging specifiek. Dat maakt Top-Onderzoek tot een unieke partij.

Voorgesteld wordt daarom voor de uitvoering en organisatie van de raadpleging 'Brunssum - Samen aan zet' gebruik te maken van het bureau Top-Onderzoek. Het gaat dan om:

- Het instellen van een projectgroep, het voorzitten daarvan en daadwerkelijk organiseren van de raadpleging 'Brunssum - samen aan zet';
- Het betrekken en selecteren van groepen uit de gemeenschap (representativiteit van belang), de operationele communicatie-activiteiten richting deelnemers, benodigde sociale media inzet en de borging van het resultaat met fysieke burgerpanels en evaluatie van het proces.

Aansturing van de projectgroep raadpleging 'Brunssum - samen aan zet' zal door de werkgroep Verbinden worden gedaan. De werkgroep Verbinden is tevens verantwoordelijk voor de eindevaluatie en het vervolgtraject met de uitkomsten van de raadpleging. De politiek bestuurlijke procesadvisering en ondersteuning vanuit de griffie blijft geborgd. Voor een verdere uitwerking van dit traject wordt verwezen naar bijgevoegd Plan van aanpak.

Het doel is om tot een beweging en daarmee een platform te komen, waarin op grondige wijze de gemeenschap van Brunssum wordt geraadpleegd en geactiveerd.

Ten behoeve van verwachtingenmanagement worden door de werkgroep Verbinden kaders en grenzen meegegeven ten aanzien van de onderwerpen waarover de gemeentelijke overheid beslissingen kan nemen en/of beleid over kan maken in de komende vier jaar. Thema's en onderwerpen waar de gemeentelijke overheid dat niet bij kan, worden door andere actoren opgepakt. Waarbij de gemeente wel de faciliterende rol kan vervullen.

Op deze manier wordt beoogd om een vervolgtraject na de raadpleging effectief te kunnen waarborgen.

4. Bijlagen

1 van 1: Plan van aanpak

Raadsbesluit

Gemeentebladnummer : 2021/11

Afdeling : Griffie

Registratiekenmerk :

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/11;

gelezen het voorstel van de werkgroep Verbinden d.d. 4 februari 2021,

gelet op het bepaalde in de startnotitie Burgerinitiatieven, zoals die 27 oktober 2020 is vastgesteld*;*

Besluit:

1. een grootschalige gemeentelijke raadpleging 'Brunssum - samen aan zet' in Brunssum te laten starten om de burger en gemeenschap meer bij de beleidsvorming te betrekken;
2. Het bijgevoegde plan van aanpak vast te stellen, met daarin de volgende hoofdpunten:
    - De werkgroep Verbinden en het bureau Top-Onderzoek opdracht te geven voor de voorbereiding en uitvoering van de Burgertop, waarbij de werkgroep de raad uiterlijk maart 2021 informeert met een definitief plan van aanpak met tijdspad en waarin nadrukkelijk aandacht is voor het communicatieve aspect;
    - Vast te stellen dat alle inbreng, voorstellen en adviezen vanuit de gemeenschap die uitsluitend betrekking hebben op waterschappelijk, provinciaal, rijksbeleid en/of in strijd zijn met wetgeving en/of ziet op een klacht in de zin van hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht of bezwaar of beroep tegen een besluit van het gemeentebestuur in de zin van hoofdstuk 7 Algemene wet bestuursrecht niet besproken zullen worden op de burgerraadpleging, maar dat deze voorstellen (indien mogelijk) worden doorgestuurd naar de betreffende andere overheden;
    - Vast te stellen dat alle deelnemers aan de raadpleging 'Brunssum - samen aan zet' (regelmatig) op de hoogte gehouden worden van het proces;
    - Vast te stellen dat alle inbreng wordt geïnventariseerd en ter vaststelling zal worden aangeboden aan de gemeenteraad, de burgemeester en aan alle lijsttrekkers van de verkiezingen van 2022;
    - Vast te stellen dat bovengenoemd stuk als basis dient voor de bespreking van het raadsprogramma 2022-2026;

- Een evaluatie van de raadpleging ‘Brunssum - samen aan zet’ onderdeel is van het voorstel en dat op basis van deze evaluatie wordt besloten om dit instrument wel/niet toe te voegen aan de cyclus;

3. In te stemmen met een bedrag van maximaal 20.000 euro ter uitvoering van deze raadpleging ‘Brunssum - samen aan zet’.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier